

تأثیر درگیری ذهنی و ویژگی‌های شخصیتی افراد بر خرید آنی پوشان

کبری بخشی‌زاده^۱، مرتضی خلیلی رودی^۲، سامان رضائیان اکبرزاده^۳

چکیده: بسیاری از افراد هنگام بازگشت به خانه کالایی را در دست دارند که از قبل قصد خریدش را نداشته‌اند. خرید آنی جنبه‌ای مشخص و گستردگی مصرف‌کننده در جوامع مختلف است. از این‌رو، موضوع تحقیق بسیاری از محققان رفتار مصرف‌کننده در کشورهای مختلف است. موضوع تفاوت‌های فردی در خرید آنی، رویکردی تقریباً جدید است که موجب تبوق‌تابی نو در این حوزه شده است. پژوهش پیش‌رو با هدف بررسی ویژگی‌های فردی تأثیرگذار بر تمایل به خرید آنی و با استفاده از ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه و سناریو به رشتۀ تحریر درآمده است. جامعه آماری تحقیق دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی، روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی و اندازه نمونه ۳۷۶ نفر است. تکنیک آماری مورد استفاده، مدل‌سازی معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزار PLS بود. نتایج نشان می‌دهد متغیرهای شخصیتی وظیفه‌شناسی، سازگاری و روان‌رنجورخوبی بر تمایل کلی به خرید آنی، درگیری ذهنی و تمایل کلی به خرید آنی بر تمایل به خرید پوشان و تمایل به خرید آنی پوشان نیز بر تصمیم خرید آنی پوشان مؤثر بوده‌اند.

واژه‌های کلیدی: ارزیابی هنجاری، خرید آنی، درگیری ذهنی، رفتار مصرف‌کننده، شخصیت.

۱. استادیار گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

۲. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

۳. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۱/۲۱

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۴/۰۹/۳۰

نویسنده مسئول مقاله: مرتضی خلیلی رودی

E-mail: mrtzkhlii@yahoo.com

مقدمه

در دهه‌های اخیر، فرایند تصمیم‌گیری خرید به‌شکل گسترهای برسی شده است. فرضیه اصلی در بدنه این دانش مطرح می‌کند که انتخاب‌های مصرف‌کننده را می‌توان از دیدگاه عقلایی توصیف کرد. این موضوع در صورتی تأیید می‌شود که یک انتخاب پس از بررسی دقیق جنبه‌های متفاوت کالا و بررسی جایگزین‌های مختلف آن انجام گیرد، اما این فرضیه همیشه صادق نیست و مصرف‌کننده گاهی از این حدود عقلایی خارج می‌شود و بدون بررسی دقیق جایگزین‌های موجود، کالایی را انتخاب می‌کند (ورسکی و کانمن، ۱۹۸۱ به نقل از نظری و بغدادی، ۱۳۹۲). خرید آنی به خریدهایی گفته می‌شود که مزهای منطقی و متداول فرایند خرید را در هم می‌شکند و بدون ارزیابی جایگزین‌های متعدد و پیامدها به طور عمده پس از تأثیرپذیری فرد از حرکت‌های درونی یا بیرونی و در مدت زمانی بسیار کوتاه رخ می‌دهد (نظری و بغدادی، ۱۳۹۲). خرید آنی، در صد شایان توجهی از خریدهای روزانه و همچنین طیف وسیعی از محصولات را دربرمی‌گیرد و شاید بتوان گفت هر محصولی ممکن است این‌گونه خریداری شود، تخمین زده می‌شود که دو سوم تصمیم‌های خرید در فروشگاه انجام می‌گیرد. هرچند برای برخی از رده‌های کالا، میزان خرید آنی از این هم فراتر می‌رود (لیانگ، ۲۰۱۲). برای اساس، خرید آنی برای خرده‌فروشی‌ها و سودآوری آنها اهمیت فراوانی دارد (ورپلنکن و ساتو، ۲۰۱۱). درنتیجه، بسیاری از محققان رفتار مصرف‌کننده در زمینه خرید آنی تحقیق کرده‌اند (کاسن و لی، ۲۰۰۲). از دهه ۱۹۵۰، پژوهشگران به این پدیده توجه داشته‌اند (اپلیام، ۱۹۵۱؛ استرن، ۱۹۶۲). در مفهوم‌سازی‌های اولیه این پدیده، فقط به ویژگی‌های سطح محصول توجه می‌شده؛ یعنی تحقیقات برای شناسایی ویژگی‌های محصول در تحریک افراد به خرید آنی، انجام می‌گرفت (استرن، ۱۹۶۲). مطالعات اولیه به‌دلیل داشتن علائق مدیریتی و خرده‌فروشی، بر طبقه‌بندی محصولات به دو دسته آنی و غیرآنی تأکید داشتند. این دسته‌بندی نزدیک‌بینانه، بیانگر آن است که خرید آنی همان خرید برنامه‌ریزی نشده است (استرن، ۱۹۶۲). در دهه ۱۹۷۰، ذهن پژوهشگران به این پرسش معطوف شد که آیا کالاهای ویژه‌ای به‌شکل آنی خریداری می‌شوند. درنهایت، نتایج نشان داد تقریباً همه کالاهای قابلیت دارند به‌شکل آنی خریداری شوند (بلنگر و ساتو، ۲۰۱۱)، اما در دهه ۱۹۸۰ محققان به شناسایی حالات روان‌شناختی و درونی افراد در هنگام خرید آنی روی آوردند. درنهایت، مطالعات ارزشمندی که روک و هاج (۱۹۸۵) و روک (۱۹۸۷) انجام دادند به شکل‌گیری درک عمیق‌تر از ماهیت خرید آنی منجر شد. آنها دریافتند «صرف‌کنندگان میلی قوی به مصرف را تجربه می‌کنند، نه محصولات» (روک و هاج، ۱۹۸۵) و

«خرید آنی زمانی روی می‌دهد که مصرف کننده، میلی ناگهانی، اغلب قوی و پایدار^۱ به خرید فوری کالایی را تجربه کند» (روک، ۱۹۸۷). هاج و لوونستین (۱۹۹۱) نیز خرید آنی را کشمکشی بین دو دسته نیروی اراده و امیال توصیف کردند. تعریف جدید خرید آنی، توجه پژوهشگران را به یافتن عوامل زیربنایی یا اثرگذار خرید آنی معطوف کرد و این عطش مطالعاتی تا امروز همچنان در بین پژوهشگران رفتار مصرف کننده باقی مانده است (بدگایان و ورما، ۲۰۱۴ و میهیک و کورسان، ۲۰۱۰).

اگر عوامل فعال کننده یا مؤثر بر خرید آنی را به دو دسته کلی عوامل داخلی و خارجی تقسیم کنیم، در تحقیقات نخستین درباره خرید آنی، به عوامل خارجی توجه بیشتری می‌شد، اما پژوهش‌های جدید برای خصوصیات فردی، وزن بیشتری قائل‌اند (میرابی و تهرانی، ۱۳۹۲). هرچند ویژگی‌های مربوط به محصول (مثل قیمت)، محیط فروشگاه و تبلیغات هنوز هم ابعاد مهمی از خرید آنی را تشکیل می‌دهند، بررسی تحقیقات انجام‌گرفته نشان می‌دهد در زمینه بررسی این عوامل، اهمالی صورت نگرفته است (برای نمونه بررسی تأثیر ویژگی‌های محصول توسط اپلیوم، ۱۹۵۱؛ بررسی محرک‌های محیطی توسط آبرات و گودی، ۱۹۹۰). البته در زمینه بررسی ارتباط شخصیت و خرید مطالعات کمی انجام گرفته است (برانکو، بوتکوویچ و بوسنچاک، ۲۰۱۳ و بدگایان و ورما، ۲۰۱۴). در این زمینه در ایران، تحقیقات کمی صورت گرفته است به‌ویژه اینکه پژوهش‌های این بخش فقط به ویژگی‌های ناپایدار و موقعیتی افراد (احساسات و حالت‌های خلقی) معطوف بوده (محمدی، ۱۳۹۱ و نظری و بغدادی، ۱۳۹۲) و هنوز ارتباط ابعاد مهم و پایدار شخصیتی با خرید آنی بررسی نشده است.

همچنین، دیدگاه‌های نوین در زمینه خرید آنی که بیشتر درباره مصرف کننده است، پیوند میان محصول و مصرف کننده را بسیار مهم‌تر از خود محصول می‌دانند؛ برای نمونه، براساس دیدگاه روان‌شناسی اجتماعی، آن دسته از کالاهایی که منعکس کننده تصور فردی اشخاص هستند، به احتمال زیاد به شکل آنی خریداری می‌شوند (دیتمار، بیتی و فریز، ۱۹۹۶). از این‌رو، عموم پژوهشگران، تمایل به خرید آنی را یک ویژگی فردی تقریباً باثبات و بسیار همسان^۲ می‌دانند و معتقدند فارغ از نوع محصول عمل می‌کند، اما یافته‌های جونز، رینولدز، وون و بیوتی (۲۰۰۳) نشان می‌دهد تمایل یک فرد به خرید آنی، لزوماً گرایشی عام به سمت همه محصولات نیست و احتمال درگیرشدن یک فرد در خرید آنی در طبقات مختلف محصول، متغیر است. از این‌رو، آنها بررسی «تمایل به خرید محصول معین» را پیشنهاد دادند.

1. A sudden, often powerful and persistent urge

2. Highly consistent

بنابراین، پژوهش پیش رو با هدف بررسی تأثیر عوامل فردی و شخصیتی بر رفتار خرید آنی محصول معین (پوشاسک) و برای بسط و کاربرد پژوهش های پیشین، در میان مصرف کنندگان ایرانی و بهویژه مصرف کنندگان پوشاسک انجام گرفته است. پوشاسک به عنوان محصول معین انتخاب شد، زیرا پژوهشگران معتقدند در حیطه خرید آنی، پوشاسک، بیشترین تکرار خرید را شامل می شود و احتمال خرید آنی آن بیشتر است (یورچیزین و جانسون، ۲۰۰۴).

فرضیه های تحقیق به شکل زیر است:

فرضیه اول: ویژگی شخصیتی برون گرایی^۱ بر تمايل کلی به خرید آنی اثرگذار است.

فرضیه دوم: ویژگی شخصیتی وظیفه شناسی^۲ بر تمايل کلی به خرید آنی اثرگذار است.

فرضیه سوم: ویژگی شخصیتی بازبودن به تجربه^۳ بر تمايل کلی به خرید آنی اثرگذار است.

فرضیه چهارم: ویژگی شخصیتی سازگاری^۴ بر تمايل کلی به خرید آنی اثرگذار است.

فرضیه پنجم: ویژگی شخصیتی روان رنجور خوبی^۵ بر تمايل کلی به خرید آنی اثرگذار است.

فرضیه ششم: تمايل کلی به خرید آنی بر تمايل به خرید آنی پوشاسک اثرگذار است.

فرضیه هفتم: درگیری ذهنی با پوشاسک بر تمايل به خرید آنی پوشاسک اثرگذار است.

فرضیه هشتم: تمايل به خرید آنی پوشاسک بر تصمیم خرید آنی پوشاسک اثرگذار است.

فرضیه نهم: ارزیابی هنجاری بر رابطه تمايل به خرید آنی پوشاسک و تصمیم خرید آنی پوشاسک اثر تعديل گری دارد.

پیشینهٔ پژوهش رفتار خرید آنی

بسیاری از افراد هنگام بازگشت به خانه کالایی را در دست دارند که هرگز قصد خریدش را نداشته‌اند. مدت‌هاست در بازاریابی خرید آنی، رفتاری ویژه و مهم درنظر گرفته می‌شود (استرن، ۱۹۶۲)، اما برخلاف پژوهش‌های بسیار، هنوز اختلافاتی درمورد مفهوم خرید ناگهانی وجود دارد.

-
1. Extraversion
 2. Conscientiousness
 3. Openness to Experience
 4. Agreeableness
 5. Neuroticism

درمورد تعریفی که مبتنی بر تعریف روک است، توافق نسبی وجود دارد (نظری و قادری عاید، ۱۳۹۰)؛ به عبارت دیگر، خرید آنی زمانی رخ می‌دهد که فرد خریدی بدون قصد^۱، بدون فکر^۲ و فوری^۳ انجام می‌دهد.

عوامل درونی تأثیرگذار

بسیاری از تحقیقات درمورد خرید آنی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به علل یا سوابق خرید ناگهانی توجه کرده‌اند. متغیرهایی را که موجب این نوع از خرید می‌شوند، می‌توان به دو دسته عوامل و محرك‌های درونی و خارجی تقسیم کرد.

در خرید آنی، محرك‌های خارجی اغلب نقش محوری دارد (روک و فیشر، ۱۹۹۵). از این‌رو، هرچه فرد بیشتر در معرض محرك‌های خارجی معین قرار گیرد، احتمال انجام خرید آنی بیشتر است (لایر، ۱۹۸۹). علاوه‌بر این عوامل خارجی، یک‌سری ویژگی‌های درونی در افراد وجود دارند که در هدایت آنها برای انجام خرید دخیل‌اند. این عوامل هم شامل هم ویژگی‌های شخصیتی می‌شود که درجه تمایل به خرید آنی فرد را تعیین می‌کنند و هم شامل محرك‌های درونی از قبیل وضعیت عاطفی و شناختی، ارزیابی هنجاری از خرید آنی و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی می‌شود (داسون و کیم، ۲۰۰۹).

شخصیت

محققان مدل‌های متعددی برای ویژگی‌های شخصیتی ارائه کرده‌اند؛ مانند تست روان‌شناختی کالیفرنیا، پرسشنامه شخصیت‌شناسی مایرز-بریگز، پرسشنامه پنج عاملی شخصیت. الگوی پنج عاملی شخصیت، الگوی سلسه‌مراتبی از صفات شخصیتی است که پنج عامل گسترده را در بالاترین سطح انتراع بازنمایی می‌کند. هر عامل دوقطبی (مثلًاً برون‌گرایی دربرابر درون‌گرایی) چندین عامل سطحی ویژه (مثلًاً مردم‌گرایی) دربردارد که آن نیز شامل چندین صفت سطحی‌تر می‌شود. استریفلر و مکنالی (۱۹۹۸) معتقدند مدل پنج عاملی شخصیت، دیدی وسیع و جامع به انسان و شخصیت او دارد و تقریباً تمام صفات مورد اشاره در میان عامه مردم و نظریه‌های علمی شخصیت را دربرمی‌گیرد (گروسوی فرشی، ۱۳۷۷).

این عامل‌ها عبارت‌اند از: برون‌گرایی، ثبات احساسی، بازبودن به تجربه، وظیفه‌شناسی و سازگاری.

1. Unintended
2. Unreflective
3. Immediate

برون‌گرایی به میزان علاقه و اعتماد به دیگران و راحتی در روابط با آنها اشاره دارد. افراد سازگاری به تمایل فرد به تمکین دربرابر دیگران اشاره دارد. افراد سازگار افرادی یاری‌گر و قابل اعتمادند.

ثبات عاطفی (در مقابل روان‌نچورخویی)، به توانایی فرد برای مقاومت دربرابر تنفس اشاره دارد. افرادی که ثبات عاطفی مثبت دارند، افرادی آرام، مطمئن و دارای اعتمادبه نفس هستند. وظیفه‌شناسی به قابلیت انکای دیگران بر فرد اشاره دارد. افراد وظیفه‌شناس افرادی منظم، مسئول، قابل اتکا و پیگیر هستند.

بازبودن به تجربه، به میزان توجه و علاقه فرد به چیزهای تازه اشاره دارد. افراد باز، افرادی خلاق، کنجکاو و دارای حساسیت هنری هستند (راپینز و جاج، ۱۳۸۹: ۷۶).

درگیری ذهنی محصول

درگیری ذهنی محصول متغیری است که با ایده تمایل به خرید آنی محصول معین، همخوانی دارد. درگیری ذهنی محصول، ادراک فرد از میزان ارتباط محصول با نیازها، ارزش‌ها و عالیقشان تعریف می‌شود. هرچند در سال‌های اخیر، محققان رابطه درگیری ذهنی با خرید آنی را بررسی کرده‌اند، اما به مطالعه درگیری ذهنی از مدت‌ها قبل توجه شده است؛ برای مثال، مطالعات نشان داده‌اند افرادی که در رده محصول معینی درگیری بالایی دارند، از آن محصول لذت بیشتری می‌برند (بلوج و بروس، ۱۹۸۴) و همچنین احتمال بیشتری وجود دارد که خرده‌فروشی‌های دارای آن رده محصول را جست‌وجو کنند (بلوج، ۱۹۸۶).

ارزیابی هنجاری

ارزیابی هنجاری، قضاؤت‌های مصرف‌کننده درباره مناسببودن انجام خرید آنی در یک موقعیت معین خرید تعریف می‌شود. برخی از روان‌شناسان، رفتار آنی را یک رفتار بلوغ‌نیافته می‌دانند، زیرا فرایندهای ذهنی اولیه، موجب میل درونی شدیدی می‌شود که خواستار ارضای فوری «نیازهای اساسی و بیش از اجتماعی شدن» فرد است، درست همان طور که بهانه‌گیری کودک برای یک آبنبات به بلوغ‌نیافتن او نسبت داده می‌شود. به این دیدگاه می‌توان نگاهی اقتصادی نیز افزود، به این صورت که احتمال دارد خریدار آنی در مخارج خود بی‌دققت شود (ورپلنك و ساتو، ۲۰۱۱). در مجموع، می‌توان گفت خرید آنی همواره ممکن است عملی غیرعقلانی و نسنجیده تفسیر شود. با وجود این، انگیزه‌ها و پیامدهای خرید آنی برای بسیاری از افراد، مسئله چندانی ایجاد نمی‌کند. همچنین، بسیاری از خریدهای آنی، انحرافی حداقلی از هنجارهای مربوطه دارند. از این گذشته

در بسیاری از موقعیت‌ها، تأثیرهای هنگاری مشوق خرید آنی هستند و آن را بهترین اقدام می‌دانند (روک و فیشر، ۱۹۹۵).

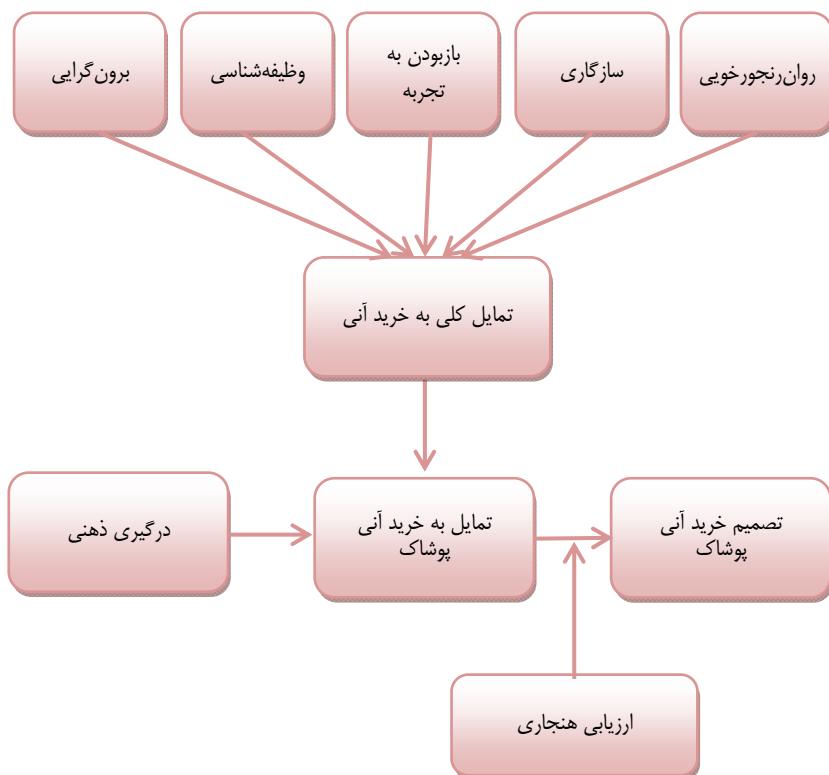
پیشینهٔ تجربی تحقیق

جدول ۱. خلاصهٔ برخی پژوهش‌ها

پژوهشگران	نتیجهٔ پژوهش	متغیرهای مورد بررسی
روک و فیشر (۱۹۹۵)	ازیابی‌ها رابطهٔ بین تعامل و رفتار خرید آنی را تعدیل می‌کند.	آرزوی هنگاری
یون و فابر (۲۰۰۰)	ضمون بر شمردن محرك‌های درونی و بیرونی خرید آنی، رابطهٔ تعامل به خرید آنی با سه ویژگی شخصیتی بود کنترل، مجنوب‌شدگی و واکنش استرسی را تأیید کردند.	آرزوی هنگاری و ایمنی
وربلنکن و هرابادی (۲۰۰۱)	برون‌گرایی با هر دو جنبهٔ شناختی و عاطفی مرتبط است. همچنین جزء شناختی با وظیفه‌شناسی، نیاز به ساختار و نیاز به ارزشیابی رابطهٔ عکس دارد.	برون‌گرایی و ایمنی
جونز، رینولدز، وون و بیوتی (۲۰۰۳)	تعامل به خرید محصول معین نسبت به تعامل کلی به خرید، پیشگوی مناسب‌تری برای رفتار خرید واقعی محسوب می‌شود. همچنین، آنها به اهمیت درگیری ذهنی مشتری در برابر محصول معین در تأثیرگذاری بر تعامل به خرید محصول معین بی‌بردن.	تعامل
داسون و کیم (۲۰۰۹)	تعامل به خرید آنی، جزء عاطفی مصرف‌کننده است و ارزیابی هنگاری با رفتار خرید آنی آن لاین رابطهٔ معناداری دارند.	تعامل
براتکو، بوتكوویچ و بوسنچاک (۲۰۱۳)	جنسیت، بروون‌گرایی و روان‌رنجورخوبی با تعامل به خرید آنی همبستگی مشبت و وظیفه‌شناسی با تعامل به خرید آنی، همبستگی منفی دارند.	جنسیت
بدگایان و ورما (۲۰۱۴)	مادی‌گرایی، تعامل به خرید آنی، تعامل به لذت‌بردن از خرید، جمع‌گرایی و بروون‌گرایی با خرید آنی رابطهٔ مشبت و وظیفه‌شناسی با خرید آنی، رابطهٔ منفی دارد.	مادی‌گرایی
نظری و قادری عابد (۱۳۹۰)	فقط به خریدرفتن، سطح عزت‌نفس، تحریک‌پذیری، نوع محصول و ابزارهای ترغیبی تأثیر معناداری بر رفتار خرید ناگهانی دارند.	هزینه
مصطفی (۱۳۹۱)	ارزیابی هنگاری، لذت‌بخش‌بودن خرید، گرایش به خرید آنی، جزء عاطفی خرید آنی و نوع محصول به ترتیب بیشترین تأثیر را بر خرید آنی دارند.	هزینه
میرابی و تهرانی (۱۳۹۲)	از میان متغیرهای هنگارهای اجتماعی، تبلیغات شفاهی، هیجان و عزت‌نفس، هیجان بیشترین تأثیر را بر رفتار خرید آنی دارد.	هزینه
نظری و بغدادی (۱۳۹۲)	عوامل مرتبط با محصول و عوامل فردی تأثیر بهسازی بر میزان خریدهای آنی آن لاین دارند.	هزینه

مدل مفهومی تحقیق

با توجه به پیشینه نظری و تجربی بررسی شده در زمینه خرید آنی و راهنمایی استادان، مدل مفهومی زیر برای انجام تحقیق مناسب دانسته شد.

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

روش پژوهش

تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، جزء تحقیقات توصیفی پیمایشی محسوب می‌شود. برای گردآوری داده‌های اولیه و سنجش شاخص‌های مدل نظری از روش پیمایش و ابزارهای پرسشنامه و آزمون فرافکن (سناریو) استفاده شد. جامعه آماری تحقیق متشكل از دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی است که در قلمرو زمانی تحقیق (مهرماه ۱۳۹۳) به تحصیل مشغول بوده‌اند. روش نمونه‌گیری، طبقه‌ای نسبی بر مبنای مقطع تحصیلی است. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران جامعه نامحدود و با درنظر گرفتن سطح اطمینان ۹۵ درصد استفاده

شد که از این طریق حجم نمونه ۳۸۵ نفر به دست آمد، اما برای تعیین مناسبتر نتایج نمونه به جامعه و کاهش ریسک موارد پیش‌بینی نشده، ۴۰۰ پرسشنامه توزیع شد که درنهایت ۳۷۶ پرسشنامه قابل استفاده تجزیه و تحلیل شدند.

در این زمینه، با نظر استادان، پرسشنامه اولیه- که از پژوهش‌های معتبر خارجی اقتباس شده بود- به منظور برخورداری از روایی لازم، بازنگری و بومی‌سازی گردید و درنهایت برای همزادپنداری بهتر افراد با شخصیت‌های سناریو، پرسشنامه نهایی در دو نسخه مجزا برای پاسخگوییان مذکور و مؤنث طراحی شد. مقیاس مورد استفاده (در پرسشنامه و در سناریو و برای بررسی تمام متغیرها) طیف پنج گزینه‌ای لیکرت است که از نظر ماهیت یک مقیاس ترتیبی است، اما مقیاس فاصله‌ای مصنوعی به آن نسبت داده می‌شود. جدول ۲ شاخص‌های روایی و پایایی را برای متغیرهای تحقیق نشان می‌دهد. شاخص‌های پایایی ترکیبی (CR) و آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ هستند و پایابودن ابزار اندازه‌گیری را نشان می‌دهند. در این تحقیق، هم روایی سازه و هم روایی تشخیصی^۱ ابزار اندازه‌گیری مد نظر قرار گرفته است. تمام سازه‌های مورد مطالعه دارای میانگین واریانس استخراج شده AVE بالاتر از ۰/۵ هستند. همچنین، مقدار شاخص نیکویی برازش برابر ۰/۵۳۳ است (بزرگ‌تر از ۰/۵) که بیانگر برازش مناسب مدل است.

جدول ۲. مدل اندازه‌گیری: اعتبارستجویی و پیشینه استفاده

متغیرهای پنهان	AVE	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ	منبع	پیشینه استفاده
برون‌گرایی وظیفه‌شناسی بازبودن به تجربه سازگاری روان‌رنجر خوبی	۰/۶۵۲	۰/۷۸۴	۰/۵۲۰	روایی	
	۰/۷۹۶	۰/۸۸۷	۰/۷۴۴	روایی	گالسلیگ و همکاران (۲۰۰۳)
	۰/۸۲۰	۰/۹۰۱	۰/۷۸۱	روایی	بازبودن به تجربه همکاران (۲۰۱۲)
	۰/۷۸۴	۰/۸۷۹	۰/۷۲۶	روایی	
	۰/۷۷۵	۰/۸۷۳	۰/۷۱۴	روایی	
تمایل کلی به خرید آنی تمایل به خرید آنی پوشак درگیری ذهنی تصمیم‌خرید آنی پوشاق ارزیابی هنجاری	۰/۶۹۶	۰/۹۳۲	۰/۹۱۲	روک و فیشر	جونز و همکاران (۱۹۹۵)
	۰/۷۱۸	۰/۹۳۸	۰/۹۲۱	روک و فیشر	مک‌کواری (۱۹۹۲)
	۰/۶۴۵	۰/۸۷۸	۰/۸۱۵	روک و فیشر	دانسون و کیم (۲۰۰۹)

1. Discriminant Validity

یافته‌های پژوهش

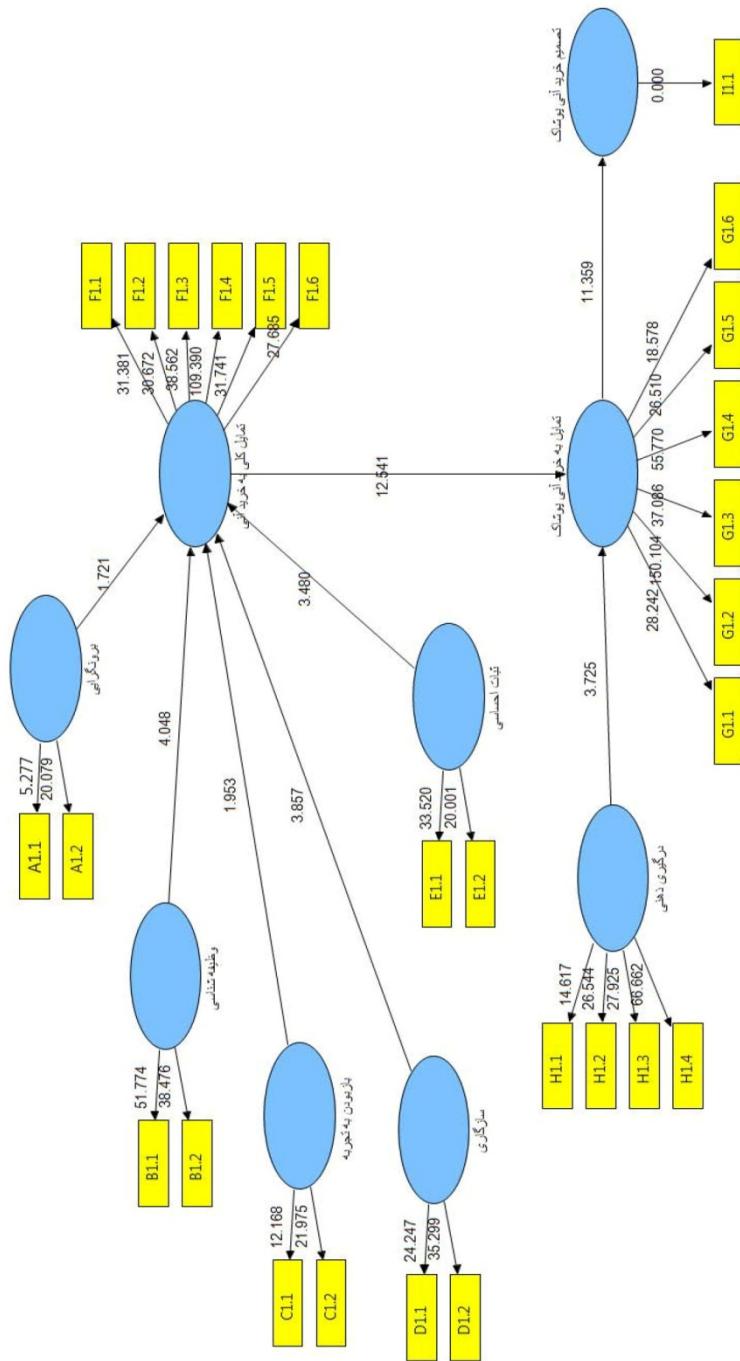
در تجزیه و تحلیل پرسشنامه، هم به آمار توصیفی و هم به آمار استنباطی توجه شد. از آمار توصیفی برای توصیف خصوصیات جمعیت‌شناختی سن، اشتغال، جنسیت و مقطع تحصیلی استفاده شد. از ۳۷۶ نفر اعضای نمونه، مردان (۳۹/۴ درصد)، گروه سنی کمتر از ۲۳ سال (۴۰ درصد) و دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد (۴۶ درصد) بیشترین فراوانی را داشتند. ۷۰ درصد پاسخگویان نیز شاغل نبودند. برای سنجش پایایی پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی و برای سنجش نرمال‌بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرونوف استفاده شد.

طبق جدول ۳، به دلیل اینکه مقدار سطح معنی‌داری در تمام متغیرها بالاتر از مقدار خطای ۰/۰۵ است، فرض صفر را نتیجه می‌گیریم؛ یعنی همه مؤلفه‌های پژوهش نرمال‌اند.

پس از اثبات پایایی پرسشنامه و نرمال‌بودن داده‌ها، تحلیل عاملی تأییدی برای سنجش روایی سازه و سنجش برآش مدل انجام گرفت. درنهایت، برای آزمون فرضیه‌های مدل نظر از مدل معادلات ساختاری و به طور ویژه تکنیک تحلیل مسیر با کمک نرم‌افزار اسماارت پی آل اس استفاده شد.

جدول ۳. نتایج آزمون کولموگروف اسمیرونوف

Sig	کولموگروف-اسمیرونوف	حداکثر تغییرات			متغیرهای تحقیق
		منفی	مثبت	قدر مطلق	
۰/۳۳۵	۰/۹۴۴	-۰/۰۹۸	۰/۰۶	۰/۰۹۸	برونگرایی
۰/۵۲۶	۱/۸۰۵	-۰/۰۵۶	۰/۰۷	۰/۰۷	وظیفه‌شناسی
۰/۱۷۸	۱/۰۹۹	-۰/۱۱۴	۰/۰۸۸	۰/۱۱۴	بازبودن به تجربه
۰/۲۴۶	۱/۰۲۳	-۰/۱۰۶	۰/۰۸	۰/۱۰۶	سازگاری
۰/۱۶۳	۱/۱۱۹	-۰/۰۹۶	۰/۱۱۶	۰/۱۱۶	روان‌نじگرخوبی
۰/۰۹۵	۱/۲۳۵	-۰/۱۱۲	۰/۱۲۸	۰/۱۲۸	تمایل کلی به خرید آنی
۰/۲۳۵	۱/۰۳۴	-۰/۰۹۹	۰/۱۰۷	۰/۱۰۷	تمایل به خرید آنی پوشاسک
۰/۲۱۵	۱/۰۵۵	-۰/۱۰۹	۰/۰۹۶	۰/۱۰۹	درگیری ذهنی
۰/۱۸۶	۱/۰۸۹	-۰/۰۶۸	۰/۱۱۳	۰/۱۱۳	تصمیم‌خرید آنی پوشاسک
۰/۰۶۸	۱/۳	-۰/۰۷۸	۰/۰۴۲	۰/۰۷۸	ارزیابی هنجاری

شکل ۲. مدل تحلیل عاملی تأییدی و معادلات ساختاری در حالت قدر مطلق معناداری ضرباب

همان طور که در جدول های ۴ و ۵ مشاهده می شود، از مجموع نه فرضیه تحقیق، هفت فرضیه تأیید و دو فرضیه رد شد. نتیجه تجزیه و تحلیل فرضیه های یک تا نه نشان داد شاخص های ارزیابی تناسب مدل در وضعیت مطلوبی قرار دارند و مدل تحقیق برآش مناسبی داشته است.

جدول ۴. نتایج معادلات ساختاری فرضیه های یک تا هشت

جهت رابطه	وضعیت فرضیه	ضریب تعیین	t آماره	بta	متغیر مستقل	متغیر وابسته	فرضیه
بی معنا	رد	۰/۲۴۱	۱/۷۲۱	۰/۱۱۵	برون گرایی	تمایل کلی به خرید آنی	اول
مستقیم	تأیید		۴/۰۴۸	۰/۲۸۹	وظیفه شناسی		دوم
بی معنا	رد		۱/۹۵۳	۰/۱۰۳	بازبودن تجربه		سوم
مستقیم	تأیید		۳/۸۵۷	۰/۲۰۷	سازگاری		چهارم
مستقیم	تأیید		۳/۴۸۰	۰/۱۷۷	روان رنجور خوبی		پنجم
مستقیم	تأیید		۱۲/۵۴۱	۰/۵۵۹	تمایل کلی به خرید آنی	تمایل به خرید آنی پوشак	ششم
مستقیم	تأیید		۳/۷۲۵	۰/۱۹۵	درگیری ذهنی		هفتم
مستقیم	تأیید		۱۱/۴۵۹	۰/۵۵۹	تمایل به خرید آنی پوشاك	تصمیم به خرید آنی پوشاك	هشتم

جدول ۵. نتایج آزمون فرضیه نهم

نتیجه	D	ارزیابی هنجاری پایین		ارزیابی هنجاری بالا	
		Z₂	R₂	Z₁	R₁
تأیید	۲/۹۱۸	۰/۱۱۹	۰/۱۱۸	۰/۴۲۵	۰/۴۰۱

با توجه به نتایج ضریب بتای متغیرها، می توان گفت بیشترین میزان تأثیر را متغیرهای تمایل کلی به خرید آنی بر تمایل به خرید آنی پوشاك و همچنین تمایل به خرید آنی پوشاك بر تصمیم خرید آنی پوشاك (به میزان ۰/۵۵۹) دارند. کمترین تأثیر را متغیر بازبودن به تجربه بر تمایل کلی به خرید آنی و به میزان ۰/۱۰۳ دارد. ضریب تعیین برای متغیر تمایل کلی به خرید آنی برابر

۰/۲۴۱ است؛ بنابراین، هر پنج متغیر ویژگی شخصیتی برون‌گرایی، بازبودن به تجربه، وظیفه‌شناسی، سازگاری و روان‌رنجورخوبی توانسته‌اند ۲۴/۱ درصد از تغییرات تمایل کلی به خرید آنی را توضیح دهند. با توجه به شاخص ضریب مسیر، می‌توان گفت سهم ویژگی شخصیتی وظیفه‌شناسی بیش از چهار متغیر دیگر است (بدون درنظرگرفتن علامت پشت ضریب، بتای بزرگ‌تری دارد) و سهم ویژگی شخصیتی بازبودن به تجربه کمتر از بقیه است.

برای بررسی فرضیه نهم، اعضای نمونه به دو زیرگروه (افراد با ارزیابی هنجاری بالا و افراد با ارزیابی هنجاری پایین) تقسیم شدند. سپس ضریب مسیر بین تمایل به خرید پوشک و تصمیم خرید پوشک برای هر دو گروه محاسبه شد. با توجه به معناداری‌بودن اختلاف ضریب همبستگی برای دو گروه، مشخص شد رابطه دو متغیر وابسته و مستقل تحت تأثیر ارزیابی هنجاری است؛ به عبارت دیگر، شدت تأثیر تمایل به خرید آنی پوشک بر تصمیم خرید آنی پوشک در سطح اطمینان ۹۵ درصد در افراد با ارزیابی هنجاری بالا، بیشتر از افراد با ارزیابی هنجاری پایین است. این نتیجه با یافته‌های پژوهش روک و فیشر در سال ۱۹۹۵ همخوانی دارد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

یافته‌های موجود در پیشینه تحقیق، تأثیر هر پنج بعد شخصیت را تأیید نکرده است (بدگایان و ورما، ۲۰۱۴ و براتکو، بوتکوویچ و بوسنچاک، ۲۰۱۳)، اما برای دستیابی به درکی بهتر از تفاوت‌های فردی در تمایل خریداران ایرانی به خرید آنی پوشک، این موضوع دوباره بررسی شد. یافته‌های تحقیق بیانگر آن است که ویژگی‌های شخصیتی وظیفه‌شناسی، سازگاری و روان‌رنجورخوبی بر تمایل به خرید آنی اثرگذارند، ولی اثرگذاری ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی و بازبودن به تجربه بر تمایل کلی به خرید آنی تأیید نشدند. این نتایج با یافته‌های پژوهش ورپلنکن و هرآبادی (۲۰۰۱) و براتکو و بوتکویچ (۲۰۱۳) متفاوت است، اما این ایده را تأیید می‌کند که تمایل به خرید آنی از صفات پایدار شخصیتی نشئت می‌گیرد؛ برای نمونه، در پژوهش براتکو، بوتکوویچ و بوسنچاک (۲۰۱۳) مشاهده شد جنسیت، برون‌گرایی و روان‌رنجورخوبی با تمایل به خرید آنی، همبستگی مثبت و وظیفه‌شناسی با تمایل به خرید آنی، همبستگی منفی دارند.

همچنین، نتایج تحقیق نشان می‌دهند تمایل به خرید آنی پوشک متأثر از تمایل کلی به خرید آنی و درگیری ذهنی است و تمایل به خرید آنی پوشک پیش‌بینی کننده خوبی برای تصمیم خرید آنی پوشک است؛ یعنی با افزایش تمایل به خرید آنی پوشک، میزان تصمیم خرید آنی

پوشاك نيز افرايش مي يابد. اين يافتهها با پژوهش‌های ديگر از جمله مطالعه جونز، رينولدز، وون و بيوتي (۲۰۰۳) هماهنگ است.

از آنجاکه در اين پژوهش اثرگذاري برون‌گرایي بر تمایل کلى به خريد آنی تأييد نشد و مشخصه‌های عامل برون‌گرایي، تجربه هيجانات مثبت، قاطعيت و جرئت‌ورزی، هيجان خواهی، اجتماعی‌بودن و نشاط است، به توليدکنندگان و فروشنندگان پوشاك توصيه مى شود برای شناسايي خريداران آنی به اين ويژگي‌ها تكيه نکنند.

عامل وظيفه‌شناسي از اساس شامل صفات رفتاري هدف‌گرا مى شود. ويژگي‌هایي مانند وظيفه‌شناسي و مسئوليت‌پذيری، نظم و ترتيب، كفايت و تمایل به پيشرفت مشخصه عامل وظيفه‌شناسي است. از اين‌رو، به فروشنندگان پوشاك توصيه مى شود برای ترغيب افراد داراي ويژگي وظيفه‌شناسي بالا به انجام خريدهای آنی، از اهرم تخفيقات بهخوبی بهره گيرند؛ در واقع مصرف‌کننده از اين طريق احساس مى کند مقداری پول پس‌انداز مى کند و در نتيجه ادراك روانی‌اش ارضا شده و وی بيشتر از ميزان مورد نظرش خريد مى نماید.

همان‌طور که گفته شد، در اين پژوهش اثرگذاري بازبودن به تجربه بر تمایل کلى به خريد آنی تأييد نشد. از آنجاکه عامل بازبودن به تجربه، به گستردگي، عمق و پيچيدگي وجوده فكری، ذهني و تجربيات فرد مربوط است و مشخصه‌های آن، خلاقيت، كنجکاوی، تخيل، ابتکار، درک احساسات و پذيرش ارزش‌ها و اينده‌های جديد است، به توليدکنندگان و فروشنندگان پوشاك توصيه مى شود برای شناسايي خريداران آنی به اين ويژگي‌ها تكيه نکنند.

عامل شخصيتي سازگاري شامل صفاتي مانند نوع دوستي، همدردي، خويشتنداري، بخشنديگي و وفاداري است. از اين‌رو، به فروشنندگان پوشاك پيشه‌نها مى شود دربرابر مشترى، رفتاري صميماهه و صادقانه دربيش گيرند و از راهنمائي و ارائه اطلاعات به مشترى مضاييقه نکنند. از اين طريق مشتريان سازگار احساس مى کنند به نوعی مديون فروشنده هستند و مى کوشند برای جبران زحمت فروشنده و همچنین جلوگيری از رنجش او خريد آنی انجام دهنند. همچنین، اين افراد وفاداري بالاي دارند و اگر رضایتشان بهدرستي تأمین شده باشد، به فروشگاه وفادار مى مانند و خريدهایشان را تكرار مى کنند.

اين پژوهش در هماهنگي با پژوهش‌های قبلی نشان داد ويژگي شخصيتي روان‌نحوه‌خوبی بر تمایل افراد به خريد آنی تأثيرگذار است. همچنین، مشخص شد افراد مستعد افسردگي و احساسات منفي، برای رهایي از اين شرایط خريدهای آنی انجام مى دهند. اين نتيجه هم برای فروشنندگان (با شناخت بهتر خريداران آنی) قابل بهره‌برداري است و هم برای مصرف‌کنندگان مفید است تا برای فرار از احساسات منفي خود، راههای ديگري يابند.

به تولیدکنندگان و بهویژه فروشنده‌گان پوشاسک توصیه می‌شود بر افزایش تمایل افراد به خرید آنی تمرکز کنند. این کار از طریق حفظ رضایت افراد از این‌گونه خریدها و کاهش ندامت پس از خرید و درنتیجه بهبود ارزیابی هنجاری مثبت تحقق می‌یابد.

به تولیدکنندگان و فروشنده‌گان پوشاسک توصیه می‌شود به روش‌های مختلف برای افزایش درگیری ذهنی افراد بکوشند تا از این رهگذر میزان خریدهای آنی افراد افزایش یابد؛ برای نمونه، در بیشتر خریدهای آنی و به طور ویژه خریدهای آنی یادآور و برنامه‌ریزی شده با افزایش دانش محصول، درگیری ذهنی با آن محصول افزایش می‌یابد. تجربه‌های قبلی خرید و تبلیغات، راههای اصلی کسب آگاهی از کالای مورد نظر مصرف کننده است.

با افزایش تمایل به خرید آنی پوشاسک، تصمیم خرید آنی پوشاسک افزایش می‌یابد. برای افزایش تمایل به خرید آنی پوشاسک به تولیدکنندگان پیشنهاد می‌شود از محرک‌های بازاریابی (بهویژه تخفیفات) به‌شکل مناسب استفاده کند و با ارائه اطلاعات درباره محصول و روش‌های دیگر به افزایش درگیری مصرف کننده با پوشاسک کمک کنند.

جنیه‌های هنجاری در رفتار فردی، ارائه‌دهنده رهنماوهای اجتماعی برای قابل قبول بودن رفتار در موقعیتی ویژه است. خرید آنی به‌دلیل ایجاد هزینه‌های مالی، نارضایتی از محصول، احساس گناه و مخالفت اجتماعی، همواره عملی پرهزینه و پربریسک قلمداد می‌شود. با این‌همه، بسیاری از خریدهای آنی، تنها کمی از هنجارهای مربوطه انحراف دارند و چه‌بسا موقعیت‌هایی که تأثیرهای هنجاری، خود مشوق خرید آنی هستند. از این‌رو، برای کاهش احساس گناه و نارضایتی پس از خرید، به فروشنده‌گان پوشاسک پیشنهاد می‌شود محصولاتی را در معرض دید و برای خرید آنی افراد قرار دهنده که کیفیت مناسب و قیمت منصفانه‌ای داشته باشند یا از راههای دیگری مانند تخفیفات مختلف و هدایا، برای تأمین رضایت مشتری بکوشند.

به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود تأثیر سایر مدل‌های شخصیت (مانند مدل مایرز-بریگز و مدل تلجن) بر خرید آنی را نیز بررسی نمایند.

در این تحقیق، فقط از ابزار پرسشنامه استفاده شد. پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی از روش‌های کیفی مانند مصاحبه‌های عمیق، گروههای کانون یا تکنیک‌های بازاریابی عصبی استفاده شود؛ برای نمونه، در این پژوهش برای سنجش متغیر تصمیم خرید آنی از روش سناریو و در قالب پرسشنامه استفاده شد که به جای آن می‌توان به افراد لیست خرید آنی را داد تا آزمودنی‌ها تمام موارد خرید آنی روزانه خود را در مدتی معین یادداشت کنند.

در اغلب پژوهش‌ها در زمینه خرید آنی، جامعه از میان افراد بزرگسال یا دانشجویان انتخاب شده و از نوجوانان غفلت شده است، درحالی که این افراد بیشتر از سایر گروه‌های سنی مستعد

تأثیرپذیری از محرک‌های بازاریابی و انجام خرید آنی هستند (براتک و بوتکوویچ، ۲۰۱۳). از این‌رو، به محققان پیشنهاد می‌شود مدل مفهومی تحقیق حاضر را در میان نوجوانان بررسی کنند.

References

- Abratt, R. & Goodey, S. D. (1990). Unplanned buying and in-store stimuli in supermarkets, *Managerial and Decision Economics*, 11(2): 111- 121.
- Applebaum, W. (1951). Studying customer behavior in retail stores, *The Journal of Marketing*, 16(2) : 172- 178.
- Babaei, M. & Ahadi, P. (2010). Survey the relation between personality traits and internet users buying behavior in Iran, *Quarterly Journal of Information Technology Management*, 2(4):39- 58. (*in Persian*)
- Badgaiyan, A. J. & Verma, A. (2014). Intrinsic factors affecting impulsive buying behaviour—Evidence from India, *Journal of Retailing and Consumer Services*, 21(4): 537- 549.
- Bloch, P. H. & Bruce, G. D. (1984). Product involvement as leisure behavior, *Advances in Consumer Research*, 11(1): 197- 202.
- Bratko, D., Butkovic, A. & Bosnjak, M. (2013). Twin study of impulsive buying and its overlap with personality, *Journal of Individual Differences*, 34(1): 8.
- Clover, V. T. (1950). Relative importance of impulse-buying in retail stores, *The Journal of Marketing*, 15(1): 66- 70.
- Coley, A. & Burgess, B. (2003). Gender differences in cognitive and affective impulse buying, *Journal of Fashion Marketing and Management*, 7(3): 282- 295.
- Costa, P. T. & McCrae, R. R. (1999). *NEO PI-R. Professional manual*, Psychological Assessment Resources, Odessa, FL.
- Dawson, S. & Kim, M. (2009). External and internal trigger cues of impulse buying Online, *Direct Marketing: An International Journal*, 3(1): 20- 34.
- Dholakia, U. M. (2000). Temptation and resistance: An integrated model of consumption impulse formation and enactment, *Psychology & Marketing*, 17(11): 955- 582.
- Dittmar, H., Beattie, J., & Friese, S. (1996). Objects, decision considerations and self-image in men's and women's impulse purchases. *Acta psychologica*, 93(1): 187-206.
- Garoosi, M. (1998). Discovering the norms of personality five factor questionair, M.S Thesis, Tarbiat Modarres University. (*in Persian*)

- Gosling, S. D., Rentfrow P. J. & Swann. W. B. Jr. (2003). A very brief measure of the Big-Five personality domains, *Journal of Research in personality*, 37(6): 504- 528.
- Hoch, S. J. & Loewenstein, G. F. (1991). Time-inconsistent preferences and consumer self-control, *Journal of Consumer Research*, 17(4): 492-507.
- Iyer, E. S. (1989). Unplanned purchasing: Knowledge of shopping environment and time pressure, *Journal of Retailing*, 65(1), 40-57.
- Jeswani, S. & Dave, S. (2012). Impact of individual personality on turnover intention, *Journal of Management and Labour Studies*, 37(3): 253- 265.
- Jones, M. A., Reynolds, K. E., Weun, S. & Beatty, S. E. (2003). The product-specific nature of impulse buying tendency, *Journal of Business Research*, 56(7): 505- 511.
- Kacen, J. J. & Lee, J. A. (2002). The influence of culture on consumer impulsive buying behavior, *Journal of Consumer Psychology*, 12(2): 163- 176.
- Kashkooli, M. (2012). *The effect of environmental factors on customers immediate buying behavior*, M.S Thesis, Faculty of management and accounting, Allameh Tabataba'i University. (in Persian)
- Liang, Y. P. (2012). The relationship between consumer product involvement, product knowledge and impulsive buying behavior, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 57(1): 325- 330.
- Mahmoodi, M. (2012). The social, psychological and product traits effect on customers fancy buying behavior, *Quarterly Journal of Business Management Vision*, 11(10): 117- 136. (in Persian)
- McCrae, R. R. & Costa, P. T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective*, 2nd edition, Guilford, New York: Guilford.
- Mihić, M. & Kursan, I. (2010). Assessing the situational factors and impulsive buying behavior: Market segmentation approach, *Management: Journal of Contemporary Management*, 15(2): 47- 66.
- Mirabi, V. & Tehrani, A. (2013). Evaluation the effective factors on impulsive buying behavior; Case study: The buyers clothing and garment in Karaj passages, *Quarterly Journal of New Marketing Research*, 3(9): 107- 132. (in Persian)
- Nazari, M. & Baghdadi, M. (2013). Recognizing and survey the influence factors on online Online immediate buying in group discount stores in Iran, *Quarterly Journal of Information Technology Management*, 5(3): 223- 239. (in Persian)
- Nazari, M. & Ghaderi Abe9d, A. (2011). Presenting a model for survey influence factors on immediate buying behavior; Cade study: The students in faculty of Management and Accounting of University of Tehran, *Quarterly Journal of business management*, 3(10): 127- 140. (in Persian)

- Robbins, S., P. & Judge, T., A. (2012). Essentials of Organizational Behavior. Translated by Arabi & Taghizade Motlagh, Tehran: The Bureau of Cultural Research. (*in Persian*)
- Rook, D. W. & Fisher, R. J. (1995). Normative influences on impulsive buying behavior, *Journal of consumer research*, 22(3) : 305- 313.
- Rook, D. W. & Hoch, S. J. (1985). Consuming impulses, *Advances in consumer research*, 12(1): 23- 27.
- Rook, D. W. (1987). The buying impulse, *Journal of consumer research*, 14(2): 189- 199.
- Stern, H. (1962). The significance of impulse buying today, *The Journal of Marketing*, 26(2): 59- 62.
- Tellegen, A. (1982). *Brief manual for the multidimensional personality questionnaire*, Unpublished manuscript, University of Minnesota, MN.
- Tversky, A. & Kahneman, D. (1981). The framing of decisions and the psychology of choice, *Science*, 211(4481): 453- 458.
- Verplanken, B. & Herabadi, A. (2001). Individual differences in impulse buying tendency: Feeling and no thinking, *European Journal of personality*, 15(1): 71- 83.
- Verplanken, B. & Sato, A. (2011). The psychology of impulse buying: An integrative self-regulation approach, *Journal of Consumer Policy*, 34(2): 197- 210.
- Youn, S. & Faber, R. J. (2000). Impulse buying: Its relation to personality traits and cues, *Advances in consumer research*, 27(1): 179- 185.
- Yurchisin, J. & Johnson, K. K. (2004). Compulsive buying behavior and its relationship to perceived social status associated with buying, materialism, self-esteem and apparel-product involvement, *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 32(3): 291- 314.